

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1886. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden Fredagen den 15 Januari 1886, samt de af Kamrarnes ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, kallats att samma dag till Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet aflemna sina fullmakter för granskning jemlikt 32 § Riksdagsordningen; så, och efter det granskningen af de nämnde dag aflemnade fullmakter försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för Kammaren anordnade samlingssal

Lördagen den 16 Januari

kl. 11 f. m.

Herr Reuterswärd framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine Herrar!

Med den rätt, grundlagen bjuder, tillåter jag mig att från denna plats taga till ordet för att värnadsfullt och hjertligt helsa Första Kammarens ledamöter välkomna till 1886 års riksmöte.

Sedan Riksdagen sist var samlad, hafva många af Kammarens nitiske, erfarne och fosterlandssinnade ledamöter nedlagt sina mandat, och hafva vi att beklaga, att *en* bland dem i dessa dagar för alltid slutat sitt gagnande och verksamma lif!

Innevarande års riksdag torde blifva en af de betydelsefullaste och arbetsammaste under vårt nya statsskick, men med den utgång de så kallade stora frågorna erhöilo vid sistlidne riksdag, böra vi kunna hoppas att, ostörda af dessa, få egna vår tid och vår uppmärksamhet åt de på dagordningen stående viktiga samhällsfrågor, af hvilka en del allt för länge varit trängda i bakgrunden.

Bland dessa tillåter jag mig nämna några:

Så t. ex. böra vi kunna hoppas att under riksdagens lopp få motse en Kongl. proposition med förslag till ny *tryckfrihetslag*, väl behöflig för att stäffa de missbruk, hvartill en del af pressen allt mer och mer gör sig skyldig.

Vidare torde vi få motse en Kongl. proposition med förslag till ny *banklag*, en fråga af djupt ingripande beskaffenhet och som kräfver vid behandlingen mycken insigt i förening med en viss varsamhet, enär hvarje förändring i det bestående, under upprörda

Första Kammarens Prot. 1886. N:o 1.

tider sådana som dessa, kan medföra *oberäkneliga* vådor icke allenast för vårt affärs- och näringslif, utan för hela nationen.

En annan fråga af icke mindre vikt och som allt mer och mer tränger sig fram och som följes med den allra största uppmärksamhet från landets alla delar, är den om *skyddstull* för landtmannanäringens, bergsbrukets och andra viktiga näringars produkter.

Väl vore, om denna för vårt ekonomiska välbefinnande så ytterst viktiga fråga kunde vid denna riksdag, utan allt för bittra strider, få en tidsenlig lösning.

Om 1886 års Riksdag lyckas att på ett fullt tillfredsställande sätt lösa de af mig nu antydda med flera frågor, då har hvar och en, som dertill bidragit, gjort sig väl förtjent af fäderneslandets tacksamhet.

Ja, måtte den allsmåktige Guden hålla sin skyddande hand öfver våra arbeten, vårt älskade fosterland, vår ädle Konung och vårt konungahus; detta är min innerliga bön och förtröstan, och med dessa slutord förklarar jag nu Första Kammarens sammanträde öppnadt.

Sedan Herr Ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf Herr Ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af Kammarens ordningsstadga, anmodat Kansli-sekreteraren A. L. van der Hagen att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra Kammarens protokoll, äfvensom att Herr Ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare.

Härjemte får jag öfverlemna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda granskning af fullmakter för ledamöter af Riksdagens Första Kammare jemte förteckning å de Kammarens ledamöter, hvilka inför mig denna dag uppvisat sina fullmakter; och varda berörda fullmakter härmed Eder tillställda, för att vederbörande ledamöter i Kammaren tillhandahållas.

Stockholm den 15 Januari 1886.

Nils von Steyern.

Protokoll, hållet inför Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet vid lagtima Riksdagen i Stockholm den 15 Januari 1886.

Sedan, till följd af stadgandet i 32 § Riksdagsordningen, Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet anmodat

tre bland fullmäktige i Riksbanken och tre bland fullmäktige i Riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jemlikt Riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom Kongl. kanslihuset af fullmäktige i Riksbanken Herrar Ordföranden bland nämnde fullmäktige, f. d. Statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim, Kanslirådet m. m. Friherre A. H. E. Fock och Hemmansägaren m. m. Liss Olof Larsson, samt af fullmäktige i Riksgäldskontoret Herrar Bruksegaren m. m. C. R. P. von Stockenström, Justitierådet m. m. A. V. Åbergsson och Bergsbruksidkaren J. Johansson.

Vid den granskning af ingifna fullmakter för ledamöter af Första Kammaren, som härvid företogs, befans, att uti den af Gefleborgs läns landsting för Bruksegaren Christian Lundeberg utfärdade fullmakt det i 10 § Riksdagsordningen intagna formulär icke blifvit följdt i så måtto, att fullmakten icke innehöll någon bestämmelse derom, att den skulle gälla från den dag valet hölls, hvilket här antecknades, på det Kammaren måtte komma i tillfälle att pröfva, huru vida berörda fullmakt ändock finge såsom giltig antagas. Öfriga fullmakter befunnos vara i föreskrifven form utfärdade; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning å de Kammarens ledamöter, hvilka inför Chefen för Kongl. Justitiedepartementet denna dag uppvisat sina fullmakter, skulle, tillika med fullmakterna, till Kammaren öfverlemnas.

In fidem

G. R. Lilienberg.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 15 Januari 1886 inför Chefen för Kongl. Justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter.

Södermanlands län:	Rektorn m. m. Gustaf Victor Schotte.
Blekinge län:	Grosshandlanden m. m. Lars Olsson Smith.
Kristianstads län:	Boktryckaren Sven Adolf Hedlund. Godsegaren m. m. Grefve Adolf Gabriel Barnekow.
Malmöhus län:	Fabriksidkaren Christen Christenson å Vadmöllan.
Hallands län:	Justitieombudsmannen m. m. Lars Vil- helm Samuel Lothigius.
Göteborgs och Bohus län:	Hans Excellens Grefve Albert Carl Au- gust Lars Ehrensvärd. Erkebiskopen m. m. Anton Niklas Sund- berg. Godsegaren m. m. Johan Anders Leffler.

Elfsborgs län:	Kammarherren m. m. Friherre Fredrik von Essen. Majoren m. m. Friherre Anders Robert von Kræmer.
Skaraborgs län:	Grosshandlanden m. m. Per Emanuel Lithander. Godsegaren m. m. Anders Theodor Wallenius. Godsegaren Nils Johan Boström.
Örebro län:	Bruksegaren m. m. Robert Nils Germund Montgomery-Cederhielm. Häradshöfdingen m. m. Edvin Magnus Unger.
Gefleborgs län:	Bruksegaren Christian Lundeberg.
Jemtlands län:	f. d. Provinsialläkaren m. m. Erik Magnus Grenholm.
Vesterbottens län:	Kommendörkaptenen m. m. Robert Georg von Hedenberg. Generaldirektören m. m. August Theodor Almén.

Enär sålunda, på sätt det inför Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet förda protokoll utvisade, till Kammarens pröfning öfverlemnats, huru vida den för Herr Christian Lundeberg utfärdade fullmakt finge såsom giltig antagas, lät nu Herr Ordföranden uppläsa samma fullmakt, så lydande:

“I kraft af det riksdagsmannaval, som af Gefleborgs läns landsting blifvit den 22 nästlidne September förrättadt, varder Bruksegaren Herr Christian Lundeberg härigenom befullmäktigad att för en tid af nio år vara ledamot af Riksdagens Första Kammare.

Gefle den 15 Oktober 1885.

Wilh. Fogelmarck,
Landstingets ordförande.

E. Johansson.
Landstingets sekreterare.“

Fullmakten begärdes på bordet.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för Kammaren anställes upprop af Kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Herr *Lindhagen,*
” *Björnstjerna,*
Friherre *af Ugglas,*
” *De Geer af Finspång,*
Herr *Sederholm,*
Grefve *Lagerbjelke,*
Herr *Rääf,*
” *Abelin,*
Grefve *Strömfelt,*
Herr *Ekenman, T. L. A.,*
” *Ljungqvist,*

Herr *Thyselius*,
 „ *von Baumgarten*,
 „ *Wennerberg*,
 „ *De Maré*,
 „ *Sandberg*,
 „ *Malmström*,
 „ *Rappe*,
 „ *Lindahl*,
 „ *Adelsköld*,
 „ *von Platen*,
 Friherre *Hochschild*,
 „ *Ramel*,
 Herr *Hansson*,
 „ *Carlheim-Gyllensköld*,
 „ *Bexell*,
 „ *Holm*,
 „ *Koch*,
 „ *Hasselrot*,
 Friherre *Ericson*,
 Herr *Ekenman, V. N.*,
 Grefve *Hamilton*,
 Herr *Fogelin*,
 „ *Storckenfeldt*,
 „ *Andersson*,
 „ *Ros*,
 „ *Liljesköld*,
 „ *Sundström*,
 „ *Falk*,
 „ *Nisser*,
 „ *Pettersson*,
 „ *Wern, I. M.*,
 „ *Fröberg*,
 „ *Widén*,
 „ *Axell*,
 „ *Biesert*,
 „ *Nyström*,
 „ *Widmark*.

Anmäldes följande läkarebetyg:

Att Universitetskansleren Herr Friherre *Louis De Geer* är till följe af rheumatiskt illamående förhindrad att under de närmaste dagarne bevista riksdagssammankomsterna, intygar,
 Stockholm den 15 Januari 1886,

G. Setterblad,
 Förste bataljonsläkare
 vid K. Svea Lifgarde.

Härefter blef, på derom gjorda ansökningar, ledighet från riksdagsgörömlen beviljad Friherre *Ericson* till den 18, Herr *Biersert* till den 23 och Grefve *Posse* till den 31 i denna månad samt Herr *Ljungqvist* till den 7 nästkommande Februari månad.

Att deltaga i den deputation, som enligt 33 § Riksdagsordningen borde afgå till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmandet af Kammarrens Talman och vice Talman, utsågos af Herr Ordföranden följande tolf ledamöter:

Herr *Bennich*, såsom deputationens ordförande,
 „ *Schotte*,
 „ *Smith*,
 „ *Christenson*,
 „ *Leffler*,
 „ *Lithander*,
 „ *Boström*,
 „ *Unger*,
 „ *Åxell*,
 „ *Grenholm*,
 „ *von Hedenberg* och
 „ *Almén*.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till Kongl. slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, Herr *Bennich*, att Hans Maj:t Konungen behagat till Talman i Första Kammarren vid innevarande riksdag utnämna Landshöfdingen, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr Grefve *Gustaf Lagerbjelke* och till vice Talman f. d. Statsrådet, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr *Pehr Jakob von Ehrenheim*, hvilken senare i deputationens närvaro inför Konungen aflagt den i 33 § Riksdagsordningen föreskrifna ed, hvaremot Herr Grefve *Lagerbjelke* varit af tillfälligt illamående hindrad att dervid sig infinna.

Herr vice Talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade följande helsningsord till Kammarren:

Då vår vördade Talman af opasslighet är hindrad att i dag leda våra öfverläggningar, åligger det mig att intaga hans plats, och ber jag att få helsa herrarne välkomna. Denna Riksdag liksom sina föregångare kommer utan tvifvel att få många och viktiga föremål för sin verksamhet, och det kan lika litet nu som tillföre undvikas, att meningarna blifva delade om hvad fäderneslandets väl kräver. De band af vänskap och förtroende, som i så

rikt mått förena ledamöterna i denna Kammare, skola med all säkerhet fortverka dertill, att samma aktning och välvilja komma att råda mellan Kammarens ledamöter som tillförene, äfven om meningarna blifva delade.

För egen räkning ber jag få innesluta mig i Kammarens välvilja och anhåller om dess öfverseende.

Härefter anmälde Herr vice Talmannen, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos Kammaren endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos Kammaren under innevarande års riksdag. Stockholm den 15 Januari 1886.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna,
Kanslisekreterare.

På framställning af Herr vice Talmannen beslöt Kammaren att anställa val af sekreterare vid början af nästa sammanträde.

Herr vice Talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens Talman, finge föreslå, att Kammaren nästkommande Tisdag den 19 i denna månad ville företaga val af dels fyra ledamöter för att jemte Talmannen tillsätta Kammarens kansli- och vaktbetjening, dels tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, dels slutligen två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli; äfvensom att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga Utskotten måtte anställas nästkommande Torsdag den 21 i denna månad.

På gjord proposition lemnade Kammaren härtill sitt bifall.

Slutligen tillkännagaf Herr vice Talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att nästkommande Måndag den 18 innevarande månad kl. 11 f. m. sig uti S:t Nicolai eller stadens Storkyrka infinna samt efter förrättad gudstjenst sig till Rikssalen, enligt 34 § Riksdagsordningen, begifva, för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 2 e. m.

In fidem
A. I. van der Hagen.

Måndagen den 18 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m., dervid förhandlingarna leddes af Herr vice Talmannen.

Företogs val af sekreterare hos Kammaren, och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Kanslissekreteraren A. W. von Krusenstjerna med alla de afgifna rösterna, eller 23.

Herrar *Sandberg* och *Fröberg* anmälde, att de inställt sig vid riksdagen.

Föredrogs och godkändes den vid sista sammanträdet bordlagda fullmakt, enligt hvilken Bruksegaren Christian Lundberg blifvit utsedd till ledamot af Första Kammaren.

Herr Hallenborg erhöll härefter ordet och yttrade: Jag får hemställa, att vid innevarande riksdag antalet suppleanter från denna Kammare inom de ständiga Utskotten måtte bestämmas sålunda: i Konstitutions-Utskottet 6, i Stats-Utskottet 9, i Bevillnings-Utskottet 6, i Banko-Utskottet 5 och i Lag-Utskottet 6.

Till detta förslag lemnade Kammaren på gjord proposition sitt bifall.

Härefter anmälde sig och yttrade:

Herr Lindabl: Af Herr Adelsköld har jag blifvit anmodad anmäla, att han af helsoskäl nödgats företaga en utrikes resa, samt anhålla, att Kammaren måtte bevilja honom ledighet från riksdagen till den 1 nästkommande Mars månad, på grund af följande läkarebetyg:

Att Majoren *Cl. A. Adelsköld* lider af irregulier hjertverksamhet samt kronisk strupkatarrh och för sin helsas vårdande

behöfver några månader vistas i ett mildare klimat, intygas på af-
lagd embetsed.

Göteborg den 27 November 1885.

Fr. Norin,
Bataljonsläkare.

Denna anhållan bifölles.

Anmäldes följande läkarebetyg:

Att Riksdagsmannen i Första Kammaren Herr *A. R. Holm* i Qvibille till följd af subakut inflammation i luftrör och strup-
hufvud (laryngo tracheitis acuta) är i behof af någon tids vistelse
i hemmet och ej kan infinna sig vid riksdagsförhandlingarnas bör-
jan, varder härmed på afagd embetsed intygadt af

Qvibille den 10 Januari 1886.

Gustaf Tillman,
Legitim. läkare.

Kanslisekreteraren *von Krusenstjerna*, som nu företrädde, un-
derrättades att han blifvit till Kammarens sekreterare utsedd och
öfvertog protokollsföringen.

In fidem
A. L. van der Hagen.

Grefve *Strömfelt* tillkännagaf, att han under gårdagen anländt
till bufvudstaden för att egna sig åt riksdagsgöromålen, och Herrar
Lindahl, Ekenman, Thor, samt *Ekenman, Victor,* anmälde, att de in-
ställt sig vid riksdagen.

Herr vice Talmannen och Kammarens Herrar ledamöter af-
gingo kl. nära 11 f. m. till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls
af Komministern i Kungsholms församling *O. R. Blomqvist.* Efter
gudstjenstens slut begaf Kammaren sig till Rikssalen, der äfven
Andra Kammaren infann sig. Hans Maj:ts Konungen öppnade
riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, hvarefter Hans
Excellens Herr Statsministern *Themptander* uppläste Kongl. Maj:ts
berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags samman-
träde sig tilldragit. Första Kammarens Herr vice Talman fram-
trädde derpå och yttrade:

Allernådigste Konung, Eders Majestät!

Då Riksdagens Första Kammare, åter samlad till sitt ansvars-
fulla värf, inför Eders Majestät betygar sin undersåtliga vördnad

Första Kammarens Prot. 1886. N:o 1.

och tillgifvenhet, följer Kammaren icke blott Riksdagsordningens bud, utan äfven hjertats maning.

De nuvarande tidsförhållandena erbjuda samma rika anledningar till tacksamhet emot den Högste, som vi så länge åtnjutit, att de egentligen blott på stora minnesdagar lifligare framstå för vårt sinne. Det i yckliga tillstånd, hvaruti statens finanser och statskrediten befinna sig, innebär också en anledning till tillfredsställelse och gifver förhoppning, att för vår utveckling och vårt försvar viktiga behof skola kunna tillgodoses, äfvensom särskildt att våra stambanor skola kunna utsträckas till den nordliga delen af vårt land. Ogymsamma förhållanden inom affärsverlden hafva deremot hos oss, likasom i andra länder, inom flere af näringslivets områden framkallat ett betryck, som sprider en mörk skugga inom månget idogt hem. Meningarna kunna vara delade om och med hvilka hjälpmedel statsmakterna böra träda emellan för att söka lindra detta betryck, men alla torde kunna vara ense derom, att en varaktig bot ej är att finna annorstädes än inom den enskilde sjelf — i den moraliska kraft, som förr lytit våra fäder ur ännu större bekymmer.

Med oro och deltagande följde det svenska folket de kungliga föräldrarne, då de ilade till sonens sjukbädd i ett aflägsset land, och med glädje emottog det underrättelsen om hans tillfrisknande, likasom också budskapet att fosterlandets raska söner — bland dem äfven en konungason — lyckligen återfört den svenska flaggan till våra farvatten efter med ära fullbordad verldsomsegling.

Första Kammaran anhåller att få vara innesluten i Eders Majestäts nådiga hägn och nedkallar den Högstes välsignelse öfver Eders Majestät och dess kungliga hus.

Sedan Andra Kammarans Herr Talman derpå i denna Kammarans namn framfört dess undersåtliga vördnad till Hans Maj:t Konungen, fingo Första Kammarans Herr vice Talman och Andra Kammarans Herr Talman hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, hvarefter ceremonien å Rikssalen afslutades, och Första Kammaran, enligt beslut, fattadt före afgangen från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från Rikssalen kl. 1,10 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Tisdagen den 19 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m., och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Grefve *Hamilton* samt Herrar *Widén*, *Koch*, *Pettersson*, *Nisser*, *Rappe* och *Hasselrot* tillkännagäfvö, att de instält sig vid riksdagen.

Företogs val af fyra ledamöter för att jemte Talmannen tillsätta Kammarens kansli och vaktbetjening; och befunnos, efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Anderson, F. A.,	med 39 röster,
” Bennich	” 39 ”
” von Ehrenheim	” 39 ”
” Sträle, W.,	” 39 ”

Företogs val af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Friherre de Geer af Finspång	med 39 röster,
Herr Sundberg	” 39 ”
” Thyselius	” 39 ”

Företogs val af två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens kansli; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Anderson, F. A.,	med 36 röster,
” Lothigius	” 36 ”

Föredrogs och bordlades Kongl. Maj:ts under gårdagen på Rikssalen öfverlemnade nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Föredrogs och lades till handlingarna Kongl. Maj:ts på Rikssalen upplästa berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit.

Föredrogs och hänvisades till det blifvande Stats-Utskottet Riksdagens sistlidna år församlade revisorers berättelser:

1:o) om verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1882; samt

2:o) om granskningen af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

Föredrogs och hänvisades till det blifvande Banko-Utskottet Riksdagens år, 1885 församlade revisorers berättelse angående Riksbanken.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvar efter Kammarern åtskildes kl. 1,25 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.
